

Et interkommunalt havnesamarbeid kan kontrolleres av kontrollutvalget i hver av deltakerkommunene

Kommunal Rapport 06.04.2020

Er det havnestyret eller kontrollutvalget som er kontrollorgan for et interkommunalt havnestyre?

SPØRSMÅL: Under den gamle kommuneloven ble det på grunnlag av § 27 i denne etablert et regionalt havnesamarbeid med fire kommuner, der den ene kommunen er største eier og kontorkommune, de andre tre kommunene mindre eiere. Havnen er organisert med et havneråd som består av fire medlemmer oppnevnt av de fire kommunestyrene. Havnerådet har selv opprettet et eget havnestyre/driftsstyre som er oppnevnt av havnerådet med brukerrepresentanter.

Det er spesielt forholdet mellom kontrollutvalget i kontorkommunen (største eier) og de interne styringsorganene jeg gjerne ville ha en kommentar om. Er dette havnestyret/driftsstyret samarbeidets kontrollorgan og rapporterer sitt arbeid til havnerådet, som igjen rapporterer sitt kontrollarbeid til de fire eierkommunestyrene?

SVAR: I havne- og farvannsloven § 4 er det fastsatt at kommunens myndighet etter denne loven kan delegeres «til interkommunalt samarbeid etter bestemmelsene i kommuneloven og til selskap etablert i henhold til lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper»

Her er det altså tale om det første alternativet, og man forutsetter at her videreføres reglene om interkommunalt samarbeid. Reglene i kommuneloven 2018 om dette er imidlertid helt andre enn den runde fullmakten til å etablere interkommunale styrer. I kommuneloven § 31–2 er det fastsatt at interkommunalt samarbeid opprettet etter den gamle kommunelovens § 27 må omdannes til interkommunalt politisk råd etter § 18–1 eller kommunalt oppgavefelleskap etter § 19–1 senest fire år etter at bestemmelsene om slike trådte i kraft, det vil i praksis si fire år etter det konstituerende møte i de aktuelle kommunestyrene høsten 2018. Inntil så har skjedd, gjelder bestemmelsene i kommuneloven av 1992 § 27 og vedtektene vedtatt i medhold av denne.

Reglene i den nye kommuneloven om kontroll med et slikt interkommunalt samarbeid gjelder imidlertid allerede nå. Det gjelder også bestemmelsene om kontrollutvalg i § 23-2, der det blant annet heter at et kontrollutvalg skal påse at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og selskaper kommunen har eierinteresser i, og at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv.

For å oppfylle sine forpliktelser etter denne bestemmelsen kan kontrollutvalget i hver deltakerkommune kreve de opplysninger og foreta de undersøkelser som det mener er nødvendig for å gjennomføre slik kontroll blant annet i kommunale oppgavefelleskap, som vel er den riktige betegnelsen på havnestyret etter den nye loven. De deltakende kommunestyrene kan gi nærmere regler om denne kontrollen og hva den kan omfatte, men ikke frata kontrollutvalgene deres overordnede tilsyns- og rapporteringsplikt.

Bestemmelser i vedtektene for havnestyret om interne styrings- og kontrollorganer der kan ikke tre i stedet for kontrollutvalgets tilsyn og rapportering til de deltakende kommunene.